

JUBILEUM Ch. F. L. NORD

In een plechtige zitting van het Bureau der Fédération Dentaire Internationale werd op 31 Maart te Amsterdam collega Nord ter gelegenheid van zijn 40-jarig jubileum als tandarts gehuldigd.

De ere-president der F.D.I. Dr. Rowlett sprak een woord van welkom tot de vele genodigden en richtte zich daarna tot Nord, die hij in hartelijke bewoordingen dank bracht voor zijn ongeëvenaarde activiteit in dienst van de internationale tandheelkundige belangen en de bijzondere plaats in het licht stelde die Nord, zich, eerst als secretaris, thans als president der F.D.I. in de wereld heeft weten te veroveren.

De Heer Margadant kreeg daarna gelegenheid de jubilaris, namens de Nederlandse collega's, toe te spreken. *)

Dr. Vandenberg, Directeur Generaal van de Internationale Volksgezondheids-zaken, sprekend namens de Minister van Sociale Zaken en de Heer Sporenberg, Inspecteur van de Volksgezondheid in Algemene Dienst, namens de Staatssecretaris van de Volksgezondheid, de Heer Watry namens de A.G.D.B. en de Heer Deliberos namens de Franse beroeps-genoten, allen gaven op ondubbelzinnige wijze blijk van hun hoge waardering van Nord's omvangrijke en moeilijke arbeid op internationaal niveau, waardoor hij niet alleen de tandheekunde grote diensten bewees, maar zich overal ter wereld een groot aantal vrienden en bewonderaars verwierf.

's Middags ter receptie in het Doelen Hotel bood de Heer Rowlett het door Bart Peizel geschilderde portret van de jubilaris aan, hem door een aantal verenigingen en bevriende collega's van binnen- en buitenland geschonken.

Bij monde van haar voorzitter, Prof. Hut werd daarna door de Vereniging van Nederlandse Tandartsen de jubilaris het ere-lidmaatschap aangeboden.

Prof. Buismann sprak namens het Nationaal Comité van de F.D.I., Duynensz voor de Arpa en ten slotte sloot de Heer Nevejan, praeses van „John Tomes" de rij. Honderden hebben van de gelegenheid gebruik gemaakt de jubilerende collega op deze receptie de hand te drukken.

Een zeer geanimeerde maaltijd in het Doelen Hotel bracht vanzelfsprekend nog vele speeches.

In een in het Engels uitgesproken rede wees de Directeur-Generaal Dr. Vandenberg op het werk van de World Health Organisation, dat door hem werd geroemd. Hij betreurde het echter dat men zich daar te eenzijdig op de bestrijding der infectie-ziekten had geworpen, waardoor sociale geneeskunde en prophylaxe in het gedrang kwamen. Hij complimenteerde daarom de F.D.I. die op de door hem genoemde gebieden zegenrijk werk kon doen en bracht nogmaals hulde aan Nord voor zijn enthousiasme dat zo stimulerend op zijn organisatie werkt.

*) Deze rede staat hierachter afgedrukt.

Onder leiding van de „toast-masters” Visser en Koenen voerde een lange rij sprekers het woord: Miss Smyth voor de Europ. Orth. Soc., Dr Fish, president of the British Dental Board, Van Hasselt voor de Ned. Mij. t. bev. der Tandheelkunde, Dr Leatherman voor de Br. Dent. Ass., Prof. Bijlstra, die het ere-lidmaatschap voor de Ver. v. Orth. Studie aanbod, Koenen voor de A.T.V., De Jonge voor de W.T.A., Dr Joachim voor de Belgische vrienden en Watry, die zijn bewondering uitsprak voor het nuttige contact met de studentenwereld hier te lande.

De Heer Charles Nord Jr sprak op sympathieke wijze zijn vader toe en vertolkte de gevoelens van de familie Nord op deze dag.

Een groot aantal telegrammen en schriftelijke gelukwensen uit alle oorden der wereld werd voorgelezen. Nadat de voorzitter van het huldigungscomité dank had gebracht aan zijn medewerkers en met name daarin de Heer Stork, secretaris van het Nat. Comité betrok, die bergen werk verzette, dankte de jubilaris de sprekers, ieder in hun eigen taal. Het was inmiddels lang na middernacht geworden.

REDE

uitgesproken door G. D. Margadant, namens de Nederlandse tandartsen-tijdens de officiële huldiging van Ch. F. L. Nord ter gelegenheid van zijn 40 jarig jubileum als tandarts in de plechtige zitting van het Bureau der F.D.I. op 31 Maart te Amsterdam

Mr. Chairman

Hooggeachte collega en Mevrouw Nord, dames en heren, ladies and gentlemen

Het is mij een grote eer en een zeer bijzonder genoegen in de gelegenheid te worden gesteld U, collega Nord, namens de Nederlandse collega's op deze voor U zo merkwaardige dag te mogen toespreken in dit internationaal milieu.

My dear Mr. Chairman, honorary president of the International Dental Federation, the Dutch profession is very grateful to you and your organisation for your invitation that gives me the opportunity to address myself to your president in a special meeting of your Bureau on the occasion of the 40th anniversary of his professional life.

And I have to thank you, dear friends from Belgium, France and Great Britain for taking the trouble to come to Amsterdam to-day and so giving this meeting the glamour of international friendship, the spirit in which the man we have to honour to-day gave all his strength and power to his task. I am sure you will agree that my speech in the name of our national profession will have to be spoken in Dutch and although most of you will not understand the words, you certainly will feel their meaning as they come from my heart and in the bonds of an old and true friendship and deep appreciation.

Waarde collega Nord, waarde jubilaris

Gij zult u kunnen voorstellen, dat mij op dit ogenblik, nu ik tegenover u sta om u, namens de Nederlandse collega's te complimenteren, naast de feeststemming waarin wij op een dag als deze verkeren, toch ook wel even gevoelens van weemoed bekruipt. Immers zijn niet de vijftien jaren sinds uw zilveren jubileum, wanneer wij ze aan ons geestesoog laten voorbijtrekken, heengegaan, inderdaad als een schaduw? En, als ik toen mocht spreken van uw „zomerfeest” dan kan het moeilijk anders dan dat ik nu moet gewagen van het feest van de herfst, het jaargetij, dat bij ons Noordelijken onvermijdelijk een weemoedige noot in ons leven brengt. Maar — toch ook weer: staat deze herfst niet in het teken van vreugde over de oogst? En — hoewel wij ons niet als onze Zuiderburen

met het binnenhalen van de wijnoogst feestelijk tooien en ons met zang en dans kunnen vermeien in de aanblik van de azuren en gouden trossen, die wij in onze manden laden, zo zijn toch ook bij ons te lande de oogst-feesten in de historie terug te vinden.

Beste jubilaris, laat ons dit beeld even vasthouden en laat ons voor deze dag het gevoel van weemoed over het vluchtig vlieden der jaren terugdringen om de blik te werpen op de vruchten van uw arbeid, de oogst, gewassen uit het zaad, dat ge hebt gezaaid en waaraan ge de door ons allen zo bewonderde onvermoeibare energie in opofferende liefde hebt gegeven. Ja, over die bewondering, soms haast tot jaloezie uitgrocierende bewondering voor uw energie en daarnaast voor de onbaatzuchtige wijze waarop gij, die zonder enige reserve steeds bereid zijt te geven aan het vak, aan de wetenschap, die zozeer uw liefde heeft weten te verwerven, daarover mag ik thans frank en vrij en ten overstaan van dit selecte gezelschap spreken. Zeker, er zijn meerderen onder ons die sterke neiging hebben op een dag als deze, wanneer ze nog het voorrecht hebben die te beleven, de openbaarheid te ontvluchten. En deze uiting van bescheidenheid, zoals dat dan wordt genoemd, vindt zelfs in veler ogen ook wel waardering. Ten onrechte! Het is immers zo, dat wij mannen een zekere schroom vertonen wanneer het er om gaat tot elkaar eens openlijk te spreken over gevoelens van warme vriendschap, van hoge waardering, terwijl wij merkwaardigerwijze zoveel te greder met onze openlijke kritiek klaar staan. En is het daarom wel juist aan hen die deze waarderende gevoelens koesteren de gelegenheid te onthouden ze te uiten, een gelegenheid, die zo bij uitstek op hoogtijdagen als jubilea wordt geboden.

Hoe terecht zegt niet het bekende gedichtje:

If with pleasure you are viewing, any work a man is doing
And you love him or you like him tell him now.
Don't withhold your approbation
Till the parson makes oration
As he lies with snowy lilies on his brow!

En zo waarderen wij het dus bijzonder, dat ge ons deze gelegenheid niet hebt willen onthouden, al kan ik er als dreigement achteraf aan toe voegen:
„Dat zou u waarlijk ook niet gemakkelijk zijn gevallen”.

Dames en Heren,

Gij zult van mij niet verlangen dat ik u hier op dit ogenblik een overzicht zal geven van de staat van dienst gedurende 40 jaar — en langer — die wij achter de naam van onze jubilaris zouden kunnen opstellen. Wie die staat heeft mogen inzien in zijn volledigheid zal, hoezeer ook bekend met zijn loopbaan, de handen verbaasd ineen slaan en ik houd mij er dan ook van overtuigd, dat wij hier rustig kunnen spreken van een record en dat er onder onze vaderlandse vakgenoten, ja misschien zelfs in de wereld moeilijk een tweede collega is te vinden die, zowel in aantal functies als in geschreven en gesproken woord op een dergelijke staat kan bogen. Dit houdt mede verband met de merkwaardigheid dat *N o r d* zich in tegenstelling met vele anderen reeds op zeer jeugdige leeftijd heeft ontpopt als een strijder, gewapend met een behoorlijk versneden en soms scherpe pen en een vrijmoedigheid om de hem aangeboren gave van het woord te gebruiken, zich weinig bekommerend om het milieu, en die zodoende reeds vroeg bij ouderen en meer ervarenen een zeker respect wist af te dwingen.

Ik herinner mij nog wel hoezeer ik zelf in de allereerste tijd van onze kennis-making en dus nog vóór de door ons thans te herdenken 40 jaar, sterk onder de indruk kwam en mij bijzonder heb geamuseerd toen ik onze jubilaris als praeses van de Studenten-Vereniging „John Tomes” in een hoog lopende tweestrijd

gewikkeld vond met een volwaardig tegenstander. De vonken der welsprekendheid belichtten reeds toen een diepgaande overtuiging en een zeker gevoel van jaloezie rees op in mij, die zich er van bewust is misschien te gaarne het standpunt van een tegenstander van alle zijden te belichten en daardoor de eigen overtuiging schade toe te brengen en weinig tot haar recht te laten komen.

Vragen wij ons nu af welke plaats Nord in de tandheelkunde inneemt en hoe hij zich deze heeft veroverd en belichten wij daarbij allereerst de nationale kant, dan heeft het de schijn, dat er in deze plaats sedert enige jaren een belangrijke wijziging is getreden.

Vrijwel overal ter wereld heeft de oorlog een verandering teweeggebracht in de mentaliteit van de massa. De roep om „vernieuwing”, het verwerpen van „traditie” en van de persoonlijkheden die in deze traditie wortelden heeft ook in onze kleine professionele wereld geklonken en zijn stempel gedrukt op de na-oorlogse gang van zaken in die wereld. Toch is dit alles misschien meer schijn dan werkelijkheid. Persoonlijkheden, zoals Nord, zijn nu eenmaal dun gezaaid en wie zijn ogen de kost geeft en het oor te luisteren weet te leggen zal met mij zijn overtuigd dat ook na deze 40 jaar, ja, zolang het hem gegeven moge zijn over een benijdenswaardige energie te beschikken Nord's rol niet is en niet zal zijn uitgespeeld en dat men steeds weer een beroep op zijn met de jaren zo sterk gegroeid inzicht en zijn rijpe ervaring zal doen, officieel of officieus.

Wie in het licht van hetgeen ik zoëven zeide de historie van onze Nederlandse tandheelkunde vóór 1940 de revue laat passeren zal daarin telkens weer de grote invloed van Nord onderkennen. Zijn hoofdredacteurschap van meer dan 20 jaar, vele jaren gepaard aan het voorzitterschap der Ned. Mij. t. bev. der Tandheelkunde, zijn actieve rol in vele commissies die zich bezig hielden met onderwijs-hervorming, bestrijding van onbevoegden enz. verklaren dit gemakkelijk. Ook naar buiten was zijn invloed niet gering en men behoeft slechts zijn felle campagne tegen de regeringsvoorstellen en maatregelen in zake de licenties aan tandtechnici nog eens weer de revue te laten passeren om te beseffen hoezeer het voor een belangrijk deel mede aan zijn persoonlijk ingrijpen in woord en geschrift te danken is geweest dat de Staten-Generaal ten slotte de Regering voor verder afglijden hebben behoed.

Dames en Heren,

Wij hebben het voorrecht hier in ons midden een collega te zien, die onder ons in de wandeling wel eens het „tandheelkundig geweten” wordt genoemd. Wanneer wij dit gaarne aanvaarden dan zouden wij misschien, een parallel trekkend, zij het met de nodige vrijmoedigheid, onze Nord de tandheelkundige Churchill kunnen noemen. Evenals deze laatste de strijder, die, overal waar de belangen of de veiligheid van zijn professie worden bedreigd gewapend naar de bres snelt en zich teweer stelt met alle middelen waarover hij beschikt. Dat er dan wel eens scherven vallen, die soms moeilijk meer te lijmen zijn, dat er dan wel eens op tenen wordt getrapt, die langer zijn dan verwacht of gewenst, wij zijn er ons allen van bewust. Maar wij weten even zeker dat deze scherven noch die bezeerde tenen het doel waren, maar dat zij dienen te worden gesteld op de onkostenrekening van een met een eerlijke overtuiging gevoerde strijd; zij vormen als 't ware de waterschade van een door de brandweer ijverig, maar — zo gaat dat nu eenmaal — uiterst vochtig gebluste brand. En wij beseffen dat dit, tegenover de goede zaak voor onze Churchill slechts futiliteiten zijn en wij gunnen hem, evenals zijn grote Britse dubbelganger de goede sigaar, waarnaar hij dan even sterk kan verlangen.

Wat zijn internationale activiteit betreft geloof ik wel te kunnen volstaan met te verwijzen naar wat Dr Rowlett hierover heden zowel als in het Tijdschrift

voor Tandheelkunde heeft gezegd en geschreven. Daaruit blijkt, dat we N o r d mogen rekenen te behoren tot die categorie van Nederlanders, die niet alleen door hun erkende rijkdom aan kennis, maar tevens door hun gemakkelijk bewegingsvermogen in internationaal milieu de naam van ons vaderland hoog houdt en een bron vormt waaruit de wereld gewend is de nodige krachten op velerlei gebied te putten.

Hozeer men dit in het buitenland heeft erkend en daarvan getuigenis heeft willen afleggen moge blijken uit enige buitenlandse ridderorden, talrijke erelidmaatschappen van tandheelkundige verenigingen in Denemarken, Zweden, Noorwegen, België, Mexico, Finland en fellowships of masterships in de Angelsaksische landen.

Hooggeachte jubilaris,

Ik heb getracht in hetgeen ik zoëven heb gezegd op zeer summere wijze een beeld te geven van uw persoon, van uw gaven en van hetgeen gij in deze vroege herfstdagen van uw leven als voorlopige oogst van uw arbeid hebt kunnen vergaren. Ik zeg voorlopige oogst, want wij allen hier beseffen dat gij ook in deze levensherfst zult voortgaan met ploegen, zaaïen en oogsten, omdat de innerlijke drang daartoe, gelukkig voor u, en niet minder voor ons nog vrijwel in geen enkel opzicht door uw fysiek wordt geremd.

Ik heb mij nu eenmaal moeten beperken en kan gelukkig wijzen op wat er 15 jaar terug in het boekwerk, waaraan ook voor mij enige herinneringen vastzitten, en op wat er ook thans weer, over u is gepubliceerd. Maar deze beperking is moeilijk, want al sta ik hier ook in de eerste plaats als vertegenwoordiger onzer professie, dus als uw collega, ons persoonlijk contact en dat van andere vrienden met u heeft gemaakt, dat wij ons niet tot deze engere visie beperken kunnen, maar dat wij in u zien de mens, die staat in het volle leven, die met kwistige hand zijn omgeving doet delen in al de gaven van verstand en gemoed, waarmede de natuur u heeft bedeeld. Immers, is er al geen enkel terrein op tandheelkundig gebied, dat niet uw belangstelling, ja uw daadkracht, heeft opgewekt, ook in uw particuliere leven gaat uw interesse uit naar alle facetten die dit leven ons biedt, naar politiek, naar economie, naar kunst, letteren, sport en spel en men vindt u steeds bereid over de problemen daarvan een helder geformuleerd oordeel te geven, dat hoewel uiteraard vaak een lekenoordeel, toch altijd de sporen draagt van uw merkwaardige en universele veelbelesenheid, uw nuchtere déductie en uw grondige kennis van de historie, waarin immers alles wat wij heden beleven wortelt. Maar — zo zegt *V o l t a i r e* —

Le savoir en effet, n'est rien sans l'art de vivre.

Inderdaad, maar dat gij ook deze kunst, de levenskunst wèl verstaat, daarover zal men wel niet willen redetwisten!

Een klein historisch voorval zij mij vergund hier nog te geven ter illustratie hoezeer men u als een persoonlijkheid beschouwt.

Toen ik kort na de bevrijding werd uitgenodigd om, met vertegenwoordigers uit den lande te confereren over de samenstelling van het Dag. Bestuur van de Maatschappij en ik meende te moeten vragen waarom op de lijst van kandidaten de naam van b.v. een N o r d ontbrak, werd mij door de voorzitter der vergadering medegedeeld dat dit maar achterwege was gelaten omdat men toch wel vond dat deze figuur te zeer zijn stempel drukte op zijn omgeving. Hoewel dit wel niet was bedoeld als een compliment, had men u nochtans geen groter kunnen brengen.

Wij Amsterdammers althans zijn uitermate verheugd met dit stempel dat sedert uw verhuizing uit Den Haag onze stad niet drukt maar siert en ik denk daarbij met name aan uw succesvolle activiteit om de tandheelkundige volks-

behandeling op een hoger plan te brengen door een betere coördinatie van ziekenfonds en tandarts, iets waarover vandaag ook wel niet het laatste woord zal zijn gesproken.

Hooggeachte Mevrouw Nord

De woorden die ik thans tot uw man richt, deze plechtige zitting, ja, deze gehele dag hebben tot doel om zijn prestaties in het volle licht te stellen en aldus uiteindelijk de gevoelens van grote waardering en de dank te motiveren en te vertolken, die de Nederlandse collega's voor hem koesteren. Maar, zij, die goed bekend zijn in den huize Joh. Vermeerplein zouden mij terecht onvolledigheid verwijten, wanneer ik u niet in die waardering en dank betrok. Niet alleen voor uw intensieve samenwerking bij de veel omvattende arbeid van uw man, die hem — ik weet het uit eigen ervaring — laat-werker als hij is — vaak tot in de nacht bezighoudt, maar vooral ook voor de charmante en gastvrije wijze, waarop ge in de zo bijzonder gezellige sfeer van uw woning de vrij constante stroom van medewerkers of advies-zoekenden, uit binnen- en buitenland weet te ontvangen, breng ik u hier gaarne uit naam van alle bevriende collega's grote dank. Moge uw jeugdig élan hem nog tot het einde zijner dagen tot steun zijn bij zijn arbeid.

Beste jubilaris, beste vriend Charles, zoals ik daareven reeds opmerkte vormt het groeien van de jaren voor jou geen beletsel om door te gaan op de weg, die je nu reeds 40 jaren zo succesvol hebt gevolgd. Wij hebben beiden vaak genoeg het probleem van het ouder worden kritisch bekeken om niet te weten wat ons bij het betreden van 's levens herfst te wachten kan staan en welke mogelijkheden ons nog resten. Wij prijzen ons gelukkig dat het er bij jou naar uitziet dat er ook nog een levenswinter voor je is weggelegd, al zal dan je tempo binnen afzienbare tijd misschien wel iets moeten worden gematigd. Maar het komt er tenslotte immers minder op aan hoe oud men is dan wel hoe men oud zich voelt. Laat ons er dus voor waken dat de ouderdom ons niet meer rimpels in de geest brengt dan in het gelaat.

De grote Bacon kan ons daarbij troosten, wanneer hij zegt:

The vine produces more grapes when it is young
But better grapes for wine when it is old.

Charles Nord aanvaard ons aller hartelijke gelukwensen. Zie om je heen en ervaar ook verder nog deze dag hoevelen zich hebben opgemaakt je de hand te drukken, hoevelen met vreugde hebben meegewerkt die dag voor jou tot een onvergetelijke te maken. En om je, ondanks misschien meningsverschillen, grote dank en waardering te tonen voor alles wat je in de achter ons liggende veertig jaren hebt gewrocht, voor de wijze waarop je voor je idealen, die toch ook de hunne zijn hebt gestreden.

Geniet deze dag ten volle, de vreugde ervan zal een aansporing te meer zijn om ook na heden — en zo wij hopen nog tot in lengte van dagen — te blijven dienen het beroep en de wetenschap, waaraan je op zo sublieme wijze je leven hebt gewijd.

VIJFTIG JARIG BESTAAN VAN DE ROTTERDAMSE TANDARTSEN
VERENIGING

22 EN 23 JUNI A.S.

De leden van de studieclub van de R.T.V. zullen, zoals reeds bekend gemaakt werd, het wetenschappelijk deel van de lustrumviering van deze vereniging verzorgen.

De twee beschikbare ochtenden worden gevuld met voordrachten en table clinics.

Tot zover is het programma, niet afwijkend van de normale gang van zaken. De studieclub heeft echter, in de eerste annoncering van het lustrum te Rotterdam, medegedeeld dat zij een ruime gedachtenwisseling na afloop van de lezingen zeer op prijs zou stellen. Om dit te bereiken heeft zij de voordrachtgevers verzocht, tenminste één maand van te voren hun lezing op schrift te stellen, *met de bedoeling, om iedereen, die belangstelling heeft voor de inhoud van een of meerdere voordrachten, ervan kennis te laten nemen.* De lezingen worden na aanvraag de belangstellende collega gaarne toegezonden.

Vanzelfsprekend zal deze opzet, stimulerend werken op de gedachtenwisseling, dus het grootst mogelijk nuttig effect sorteren voor de algemeen practicus.

De navolgende sprekers stelden zich reeds beschikbaar:

- P. Ch. Willems e. Migratie van gebitselementen bij volwassenen en de behandeling ervan.
J. A. Coebergh en J. Schneider. Samenspraak over het voor en tegen van extractie in de orthodontie.
O. Backer Dirks. Bespreking van enige caries-prophylactische middelen.
P. Henry. Bepaling aantal lactobaccillen in het speeksel voor en na het gebruik van ammonium houdende tandpoeders.
J. Albrecht. Behandeling van necrotische pulpae met antibiotica.

Table Clinics

- J. Murck Jansen. Practische toepassing obturatoren.
J. Coebergh en J. Schneider. Orthodontische modellen pro en contra extractie.
J. J. Pool. Occludeur „Landé”.
P. Henry. Colorimetrische test. volgens Snijder.
E. Meerwaldt. Verende partiële prothese.
J. Albrecht. Antibiotica in de praktijk.

NED. TANDHEELK. GENOOTSCHAP

Het nieuwe bestuur van het N.T.G. is als volgt samengesteld:

- Voorzitter: J. B. Visser, Hilversum.
Vice-voorzitter: P. H. Buisman, Utrecht.
Secretaris: H. Coebergh, Eindhoven, Hertogstraat 8.
Penningmeester: P. Ch. Willems e, Rotterdam.
2e Secretaris: Vacature.